

gyitással és az ágnyeső fűrésszel segíthetünk. Enélkül biztosra vehető állományunk minőségromlása.

10. Az *akác villásodása elsősorban annak a következménye, hogy törvénytörvény szerűen elfagy a vezérhajtásoknak a nyárutólján megnyúlt része*. Ez alól az értékakácok sem kivételek. Tagadhatatlan azonban, hogy a gyorsabban magasodó értékakácok hamarabb kinőnek a késő tavaszi, talajmenti fagyhullámok levegőrétegéből.

11. *Kézenfekvő, hogy az értékakácok az egyedekben rejlő genetikai adottságok és a termőhely helyéhez kötött optimumának találkozhelyein állnak*. Gyenge, homoki termőhelyeken valószínű kiegészíti azt a szárazság jobb elviselése is. Ezért *a legjobb V-fa jelöltek az egyébként természetesen nem kijelölendő értékakácok*. Belterjes ápolásuk-nevelésük, továbbtenyésztésük a minőségi szelektió útvonalán haladó hálás, nemesítéssel egybekötött, erdőművelési feladatunk.

12. A termőhely jóságával változóan mindig nagyobb számú értékakác igazoltan a több és vastagabb fatömeg mennyiségi, megfelelő ápolás esetén egyben minőségi hordozója. Az országos viszonylatban is kis számú pluszfa olyan kiváló fenotípus, melynek átörökítő készségét az utódlás vizsgálatán át még bizonyítani kell. Az ugyancsak a jövőt képviselő, a további mennyiségi és minőségi növekedésüktől függően a vágáskor végéig fenntartandó V-fákhoz hasonlóan egykor valószínű a pluszfákat is az értékakácok soraiból fogjuk kijelölni.

Hozzászólás Kopecky Ferenc nyárfagazdálkodási cikkéhez

Egy-két gondolattal kívánom kiegészíteni a cikket. 1950—51-ben Tolnán Koltay György javaslatára végzett és *A nyárfa* könyv írásakor figyelembe is vett dugványozási kísérleteim szerint a legkedvezőbb gyökérzetet középkötött talajon a 15 cm körüli dugványhosszúság alkalmazásával érjük el. A megeredést is számításbavéve azonban leggazdaságosabb a 18—20 cm-es dugványhosszúság. A dugvány vastagságával nő a megeredés biztonsága és a belőle fejlődött gyökeresdugvány tömege (mérete); 7 mm-ig rohamosan, attól kezdve jelentéktelenül. A tágabb hálózatban dugványozott és gondosan rügy felett metszett 20 mm-es dugvány csonkját is beforrta az egyéves hajtás. Anyatelepeink dugványanyagát tehát egyéves suhángnevelés céljából 15 mm vastagságig, erdősítéshez helyszíni dugványozásakor 25 mm vastagságig nyugodtan kihasználhatjuk. (A gyakorlat általában a 6—9 mm-es dugványt alkalmazza a legnagyobb tömegben az aprítás bérezési normája miatt.)

A dugványgyökeresítésben a hálózat és magassági növekedés közötti összefüggésre vonatkozó kísérleteim nem egyeznek a cikkben írottakkal: 0,10 m² és 0,075 m² növőterrel végzett kísérletben a kimagasló csemetek átlag sebb növőteret esetében volt magasabb 5—10%-kal, 2,5—3 m között mind a dugványhosszúság, mind a dugványvastagság függvényében. Az összes csemetek átlagmagassága azonban az elnyomottak miatt valóban alacsonyabb 15%-kal, mint a ritkább hálózatban.

A 0,15 m² növőterű csemete átlagsúlya kétszerese volt a másikénak, tehát a növőterét tökéletesen kihasználta.

Suhángnevelési módszerként helyeslem Bokor Rezső által 1951-ben irodalmi adatok alapján már javasolt olasz módszert, amit Jugoszláviában is széles körben alkalmaznak. Az egyéves, kellő növőterű gyökeresdugványt helyben hagyva, töre metszve 2 éves gyökerű 1 éves felsőrésű suhángot vagy sorfát nyerünk. Az ilyen anyag a két esztendeje helyenként katasztrófát okozott kéregehalással szemben előnyösen viselkedik nemcsak gyökérszár aránya miatt, hanem azért is, mert elhatalmasodott fertőzés nem lehet rajta. A költséges anyatelepek egy részét is nélkülözni lehet az első évi visszametszés dugványanyaga révén (Suba János ész-

szerű javaslata). A kedvező gyökérzetű kiemelést csak a suhángkiemelés gépesítése oldja, illetve oldotta meg.

A mély ültetéssel nem értek teljesen egyet. Jobb, mint az egyszerű talajszintig ültetés. De ha meggondoljuk, hogy a gyökérműködés megindulásához a talaj felmelegedése szükséges, ez pedig felülről történik, magyarázatot kapunk arra, hogy az elültetett nyárfa a törzséből előbb fejleszt új gyökeret a földfelszín közelében, mintsem gyökerei fejlődésnek indulnának. Javaslom ezért kinek-kinek párhuzamos kísérletek beállítását 30 cm-rel mélyebbre ültetett suhánggal is, és szabályosan ültetéssel is, de a tő köré 30 cm magas kúpos kupacot felhúzva. A kupac előnye: déli kitétségű oldala a talaj felmelegedését gyorsítja; a gyökérvégek az eredeti, hamarabb felmelegedő mélységbe kerülnek; a földfeletti és földalatti rész aránya azonos a mély ültetéssel; a vizet a gyökérvégekhez vezeti; közvetlen a tő körüli kapálást szükségtelenné teszi s a kapától eredő nyári sérüléseknek elejét veszi.

A nyésés időpontjáról megjegyzem, hogy a szárazság nyésés történhet hézagpótló munkaként bármikor. Zöld nyésés állományokban általában elkerülhető. Fásításokban azonban feltétlen szükséges. Időpontja a legerőteljesebb vastagodás kezdete, május—június. Valószínűen a szerző is így gondolta, mert következő mondatában a seb mielőbbi behegedésének szükségességét hangsúlyozza.

Az alumínium-létrák elkészültéig fenyődeszkából 18—20 kg súlyú, I rúdszelvényű, 6 m hosszú létrák készíthetők. Biztosító övvel és kötéllel felszerelt személy 3 m hosszú nyelű fűrészrel 9—10 m magasságig törzsenként 1,50 Ft-ért a szükséges nyésést el tudja végezni.

Tóth Imre
erdőművelési előadó, Baja

Az erdei hoztolásról

(II. közlemény)

BOGÁR JÓZSEF fűrészüzemvezető, Gyöngyös

A bükk álgesztje körül egyébként sok vita adódik, különösen a csillagosan kifutó álgeszttek esetében, mivel a szabvány is félreérthető módon tárgyalja ezt a kérdést, ezért úgy vélem, nem árt néhány félreértés tisztázása.

Az MSZ 45—57. sz. szabványunkban a bükkre vonatkozóan szószerint a következő előírásokat találhatjuk: az I. osztálynál „egészséges álgeszt a bükknél az átmérő 60%-áig terjedhet”, a II. osztálynál „egészséges álgeszt a bükknél korlátlanul megengedett”, ugyanakkor az I. és II. osztálynál egyöntetűen, minden fafajra — így természetesen a bükkre nézve is — áll, hogy „beteg, csillagos álgesztű rönk nem szállítható.” A III. osztálynál idevonatkozóan ezt látjuk: „A bükknél a csillagos álgeszt a бүтүфелүетек legfeljebb 50%-áig terjedhet.”

Az idézetekből tehát az tűnne ki, hogy a központosan elhelyezkedő, barna álgeszt egészségesnek tekintendő, de a szabálytalan, csillagosan kifutó álgeszt betegnek bírálandó el. Vizsgáljuk most meg, hogyan áll a helyzet a valóságban?

Tanulmányom első részében a 19., 20. és 24. képeken mutattam már be csillagosan kifutó álgesztet és most szeretnék még néhány példát bemutatni. A 25. képen egy olyan bükk-kivágás látható, amelynek oldalán erős kéregserülés nyoma van. A még lábon álló fa ezt a sérülést minden bizonnyal a döntése előtt kb. 6—8 évvel körülötte lefolyt szálalás alkalmával szerezte, amikor egy rádöntött fa végigsúrolta az oldalát. (A kivágást ugyanis a törzs döntési бүтүфетől kb. 5 méterre vettem ki, tehát ilyen magasságban egyéb külső behatás hasonló sérülést nem okozhatott.) Az oldalán jól látszik az egészséges kéreg, amely egyes helyeken tetőszerűen túlnötte a sérülés szélét, ez alatt a sérülés helyét betakarni igyekvő sarjszövetet beborító, az eredeti kéreg színétől elütő friss kéregképződés és eközött — valamivel mélyebben — még mindig csupaszon áll a fa szövete, ott, ahol az élő fa testét a szóbanforgó sérülés kérgétől megfosztotta.

A бүтүс metszet a kéregserülés irányában kifutó, csillagos álgesztet mutat, a vágáslap egyébként fehér szövetű.

A kivágás belsejében jól követhetjük az álgeszt alakulását a 26. képen, valamint az ebből a sérülés közvetlen környezetéről készített részletnagyításon (27. kép). Itt metszetben látjuk a sérülés helyén kialakult állapotot a döntés időpontjában: a ké-